

NEUVOSTON LAUSUNTO,
annettu 14 päivänä maaliskuuta 2006,
Irlannin tarkistetusta vakausohjelmasta vuosiksi 2005—2008

(2006/C 82/05)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97⁽¹⁾ ja erityisesti sen 5 artiklan 3 kohdan,

ottaa huomioon komission suosituksen,

on kuullut talous- ja rahoituskomiteaa,

ANTAA SEURAAVAN LAUSUNNON:

- (1) Neuvosto tutki [14 päivänä maaliskuuta 2006] Irlannin tarkistetun vakausohjelman, joka kattaa vuodet 2005—2008.
- (2) BKT henkeä kohti ja työllisyysaste ovat kasvaneet Irlannissa huomattavan nopeasti kymmenen viime vuoden aikana. Viime vuosina Irlannin talous on edelleen kasvanut hieman alle 5 prosenttia vuodessa eli kasvuvauhti on euroalueen nopeimpia. Lisäksi työllisyys on nousussa ja inflaatio on nopeasti lähentynyt euroalueen keskiarvoa. Julkisen talouden kehityksestä voidaan todeta, että julkisen talouden rahoitusasema on yleisesti ottaen ollut vakaa. Kymmenen viime vuoden aikana julkisen talouden rahoitusasema on useimpina vuosina ollut ylijäämäinen ja velkasuhde on supistunut huomattavasti (alle 30 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2005).
- (3) Neuvosto hyväksyi Irlannin edellisessä tarkistetussa vakausohjelmassa (vuodet 2004—2007) esitetyn julkisen talouden strategian 17 päivänä helmikuuta 2005 antamassaan lausunnossa. Vuoden 2005 talousarvion toteutumisesta voidaan todeta, että edellisessä tarkistuksessa tavoitteeksi asetettiin 0,8 prosentin suuruinen julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen, kun taas uudessa tarkistuksessa ylijäämää arvioidaan syntyvän 0,3 prosenttia huolimatta siitä, että kasvuennustetta on tarkistettu alaspäin. Keskeinen syy vuoden 2005 huomattavasti ennakoitua parempaan tulokseen löytyy tulopuolelta.
- (4) Ohjelma noudattaa pääpiirteissään uusissa käytäntesäännöissä määriteltyä vakaus- ja lähentymisohjelmien rakennemallia ja tietovaatimuksia⁽²⁾.
- (5) Kokonaistuotannon kasvu pysyttelee ohjelman perustana olevan makrotaloudellisen skenaarion mukaan 4 ½ ja 5 prosentin välillä koko ohjelmakauden. Saatavilla olevien tietojen perusteella tämä skenaario näyttää perustuvan realistisiin kasvuoletuksiin. Vaikka talouden nykytila vaikuttaa kaiken kaikkiaan hyvältä ja kasvu jatkuu vahvana, keskipitkällä aikavälillä on jonkinlaisia riskejä makrotalouden näkymien heikkenemisestä. Erityisesti nämä riskit liittyvät maailmantalouden näkymiin, kun otetaan huomioon talouden avoimuus, ja kotimaan markkinoilla asuntorakentamisen pitkään jatkuneen vahvan kasvun mahdolliseen äkilliseen hidastumiseen. Ohjelman YKHI-inflaatiota koskevat ennusteet saattavat olla hieman alhaisia.

⁽¹⁾ EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1. Asetus sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 1055/2005 (EUVL L 174, 7.7.2005, s. 1). Asiakirjat, joihin tässä lausunnossa viitataan, ovat saatavilla Internet-osoitteessa http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm

⁽²⁾ Ohjelmassa on kaikki pakolliset tiedot, mutta uusista käytäntesäännöistä puuttuu joitakin vapaaehtoisia tietoja.

- (6) Tarkistettu ohjelma vahvistaa Irlannin hallituksen sitoutumisen terveeseen julkisen talouden ylläpitämiseen. Julkisen talouden strategian lähtökohtana on $\frac{1}{4}$ prosentin ylijäämä suhteessa BKT:hen vuonna 2005, 0,6 prosentin alijäämä suhteessa BKT:hen vuonna 2006 ja 0,8 prosentin alijäämä suhteessa BKT:hen kahtena viimeisenä ohjelmavuonna. Perusyliäämä supistuu $1\frac{1}{2}$ prosentista suhteessa BKT:hen vuonna 2005 $\frac{1}{2}$ prosenttiin vuosina 2006—2008. Tulot suhteessa BKT:hen ovat laskusuunnassa, kun taas menosuhte kasvaa alkuvaiheessa ja laskee takaisin vuoden 2005 tasolle vasta ohjelmakauden lopussa. Investointien ennakoitaan kasvavan suhteessa BKT:hen $\frac{1}{2}$ prosenttiyksikköä vuosina 2005—2008. Jos ei oteta huomioon vuoden 2005 odotettua parempaa tulosta, tarkistettu ohjelma vahvistaa pääpiirteissään edellisen ohjelmataarkistuksen julkisen talouden tavoitteet.
- (7) Vuodeksi 2006 on kaavailtu julkisen talouden kasvua, minkä jälkeen yhteisesti sovittujen menetelmien mukaisesti lasketun julkisen talouden rakenteellisen rahoitusaseman (eli suhdannetasoitettua rahoitusaseman kertaluonteisia ja väliaikaisia toimenpiteitä lukuun ottamatta) on tarkoitus vakiintua noin 0,1 prosenttiin suhteessa BKT:hen ohjelmakauden loppuvuosina. Ohjelmassa asetetaan julkiselle taloudelle keskipitkän aikavälin tavoitteeksi lähellä tasapainoa oleva rakenteellinen rahoitusasema ja pyritään säilyttämään rakenteellinen rahoitusasema, joka vastaa ohjelmassa asetettua keskipitkän aikavälin tavoitetta koko ohjelmakauden. Koska ohjelmassa esitetty keskipitkän aikavälin tavoite on vähimmäisvaatimusta (noin $1\frac{1}{4}$ prosentin alijäämä suhteessa BKT:hen) kunnianhimoisempi, sen saavuttamisen pitäisi merkitä myös liiallisen alijäämän estävän varmuusmarginaalitavoitteen täyttymistä. Tavoitteen asianmukaisuudesta voidaan todeta, että ohjelman sisältämä keskipitkän aikavälin tavoite sijoittuu vaihteluvälille, joka vakaus- ja kasvusopimuksessa sekä käytännössä asetetaan euroalueelle ja ERM II -valuuttakurssimekanismin osallistuville jäsenvaltioille. Se on myös määritetty vaativammaksi kuin mitä velkasuhde ja potentiaalisen tuotannon pitkän aikavälin keskimääräinen kasvu edellyttäisivät.
- (8) Julkisen talouden toteutuma voi olla ohjelmassa ennustettua parempi varsinkin vuonna 2006. Tuloennuste saattaa antaa aihetta olettaa ohjelman verokertymään liittyvien ennusteiden olevan varovaisia, ja menopuolella pääomamenot saattavat osoittautua jonkin verran suunniteltua alhaisemmiksi. Tarkistetussa ohjelmassa esitetyistä makrotaloudellisista ennusteista johtuvat, julkisen talouden tavoitteisiin kohdistuvat riskit vaikuttavat neutraaleilta ja ovat pääpiirteissään komission yksiköiden arvioiden mukaisia. Julkisen talouden ennusteet saattavat kuitenkin olla haavoittuvia, jos keskipitkän aikavälin riskit makrotalouden näkymien heikkenemisestä toteutuvat.
- (9) Tämän riskinarvioinnin perusteella ohjelman mukainen finanssipolitiikan viritys vaikuttaa riittävältä varmistamaan, että ohjelman keskipitkän aikavälin tavoitteesta voidaan pitää kiinni suunnitelmien mukaisesti koko ohjelmakauden. Se tarjoaa myös riittävän varmuusmarginaalin, jolla varmistetaan, että julkisen talouden alijäämälle asetettu 3 prosentin viitearvo suhteessa BKT:hen ei ylitä talouden normaaleissa suhdannevaihteluissa minään vuonna.
- (10) Velkasuhde oli hivenen alle 100 prosenttia suhteessa BKT:hen vielä 1990-luvun alussa, mutta sen arvellaan laskeneen 28 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2005, eli velkasuhde on huomattavasti alle perustamissopimuksessa asetetun 60 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen. Ohjelmassa ennustetaan velkasuhteen vakiintuvan tälle tasolle ohjelmakaudella. Jos eläkerahasto *National Pensions Reserve Fund (NPRF)* ei olisi hankkinut julkisen talouden ulkopuolisia omaisuuseriä, velkasuhde laskisi huomattavasti ohjelmakaudella.
- (11) Ennustetut väestön ikääntymisestä aiheutuvat julkiset menot vaikuttavat olevan Irlannin julkisen talouden kestävyden kannalta keskisuuri riski. Julkisen talouden nykyinen vakaa rahoitusasema yhdessä alhaisen velka-asteen ja eläkerahastoon kerrytettyjen varojen kanssa auttavat osittain tasapainottamaan ennustettua ikääntymisestä aiheutuvien menojen (erityisesti eläkemenojen) huomattavaa kasvua pitkällä aikavälillä. Lisäksi Irlanti on äskettäin uudistanut julkisen sektorin eläkejärjestelmää, ja suunnitteilla on lisätoimenpiteitä, joiden pitäisi auttaa luomaan kestävämpi perusta julkisen sektorin eläkkeenmaksulle. Maksuosuuksien riittävyden säännöllinen seuranta vakuutusmatemaattisen tarkastelun avulla on myös hyödyllistä. Olisi kuitenkin tärkeää ottaa käyttöön lisätoimenpiteitä, joilla vähennetään väestön ikääntymisen vaikutuksia julkiseen talouteen pitkällä aikavälillä, jotta vähennettäisiin julkisen talouden kestävyteen kohdistuvia riskejä.

- (12) Suunnitellut julkista taloutta koskevat toimenpiteet ovat pitkälti vuosien 2005–2008 yhdenmukaisiin suuntaviivoihin sisältyvien talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen mukaisia. Irlanti noudattaa keskipitkän aikavälin tavoitettaan, ja tarkistuksessa esitetään katsaus hallituksen rakenneuudistusohjelmaan, jolla on tarkoitus parantaa julkisten palvelujen laatua, lisätä julkisten varojen käytön tehokkuutta ja huolehtia Irlannin talouden infrastruktuuriin liittyvistä tarpeista.
- (13) Kasvua ja työllisyyttä tukevan uudistetun Lissabonin strategian mukaisessa Irlannin kansallisessa uudistusohjelmassa, jonka Irlanti toimitti 28 päivänä lokakuuta 2005, tuodaan esille erityisesti seuraavat julkiseen talouteen merkittävästi vaikuttavat haasteet: i) jatkossakin etusijalle asetetaan julkiset investoinnit taloudelliseen ja sosiaaliseen infrastruktuuriin sekä muut kasvua lisäävät menot ja ii) säilytetään vakaa makrotalouden ympäristö ja julkisen talouden kestävyys sekä varmistetaan inflaation pysyttelemisen kohtuullisena. Vaikuttaa siltä, että kansallisessa uudistusohjelmassa määritettyjen poliittisten linjausten vaikutukset julkiseen talouteen on otettu huomioon vakausohjelmaan sisältyvissä julkisen talouden ennusteissa. Vakausohjelmaan sisältyvät julkista taloutta koskevat toimet ovat johdonmukaisia kansalliseen uudistusohjelmaan sisältyvien toimien kanssa. Vakausohjelmassa näitä toimenpiteitä täydennetään julkisen talouden institutionaalisilla muutoksilla, muun muassa talous-arvio- ja arviointimenettelyjen uudistuksilla.

Neuvosto katsoo, että yleisesti ottaen julkisen talouden rahoitusasema on terveellä pohjalla ja julkisen talouden strategia on hyvä esimerkki vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisesta finanssipolitiikasta. Se kehottaa Irlantia jatkossakin toteuttamaan toimenpiteitä, joiden avulla voidaan ratkaista ongelmat, joita väestön ikääntyminen aiheuttaa julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyydelle.

Keskeisten makrotaloutta ja julkista taloutta koskevien ennusteiden vertailu

		2004	2005	2006	2007	2008
BKT:n määrä (muutos, %)	VO joulukuu 2005	4,5	4,6	4,8	5,0	4,8
	KOM marraskuu 2005 ⁽²⁾	4,5	4,4	4,8	5,0	..
	VO joulukuu 2004	5,3	5,1	5,2	5,4	..
YKHI-inflaatio (%)	VO joulukuu 2005	2,3	2,2	2,0	2,0	1,8
	KOM marraskuu 2005	2,3	2,2	2,5	2,4	..
	VO joulukuu 2004	2,3	2,1	2,0	1,9	..
Tuotantokuilu (% suhteessa potentiaali- seen BKT:hen)	VO joulukuu 2005 ⁽¹⁾	0,1	- 1,3	- 1,9	- 2,2	- 2,1
	KOM marraskuu 2005 ⁽⁶⁾	0,1	- 1,6	- 2,2	- 2,6	..
	VO joulukuu 2004 ⁽¹⁾	- 1,0	- 1,8	- 2,3	- 2,0	..
Julkisen talouden rahoitus- asema (suhteessa BKT:hen)	VO joulukuu 2005	1,4	0,3	- 0,6	- 0,8	- 0,8
	KOM marraskuu 2005 ⁽²⁾	1,4	- 0,4	- 0,3	- 0,1	..
	VO joulukuu 2004	0,9	- 0,8	- 0,6	- 0,6	..
Perusjäämä (suhteessa BKT:hen)	VO joulukuu 2005	2,6	1,5	0,6	0,4	0,5
	KOM marraskuu 2005 ⁽²⁾	2,7	0,8	0,8	0,9	..
	VO joulukuu 2004	2,1	0,6	0,6	0,7	..
Suhdannetasoitettu rahoitusasema (suhteessa BKT:hen)	VO joulukuu 2005 ⁽¹⁾	1,4	0,8	0,2	0,1	0,1
	KOM marraskuu 2005 ⁽²⁾	1,4	0,2	0,6	0,9	..
	VO joulukuu 2004 ⁽¹⁾	1,2	- 0,2	0,1	0,0	..

		2004	2005	2006	2007	2008
Rakenteellinen rahoitusasema ⁽³⁾ (suhteessa BKT:hen)	VO joulukuu 2005 ⁽⁴⁾	0,7	1,1	0,1	0,1	0,1
	KOM marraskuu 2005 ⁽²⁾ ⁽⁵⁾	0,7	0,6	0,6	0,9	..
	VO joulukuu 2004	<i>n.d.</i>	..	..	..	..
Julkisen bruttovelka (suhteessa BKT:hen)	VO joulukuu 2005	29,4	28,0	28,0	28,2	28,3
	KOM marraskuu 2005 ⁽²⁾	29,8	29,0	28,7	28,2	..
	VO joulukuu 2004	30,5	30,1	30,1	30,0	..

Huom.

- (1) Komission yksiköiden laskelmat, jotka perustuvat ohjelmassa annettuihin tietoihin.
- (2) Komission yksiköiden syksyn 2005 talousennuste on tehty ennen joulukuun 2005 talousarviota, johon taas tarkistettu vakausohjelma perustuu.
- (3) (Edellisessä kohdassa tarkoitettu) suhdannetasoitettu julkisen talouden rahoitusasema, jossa ei ole otettu huomioon kertaluonteisia eikä muita väliaikaisia toimenpiteitä.
- (4) Ohjelman mukaiset kertaluonteiset ja väliaikaiset toimenpiteet (0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2005; ylijäämää supistavia). Irlannin valtiovarainministeriön toimittaman arvion mukaan kertaluonteiset toimenpiteet ovat 0,7 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2004 ja 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2006 (molemmat ylijäämää lisääviä).
- (5) Komission yksiköiden syksyn 2005 talousennusteen mukaiset kertaluonteiset ja muut väliaikaiset toimenpiteet (0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2005; ylijäämää supistavia).
- (6) Perustuu ennusteisiin, joiden mukaan potentiaalinen kasvu on 5,8 prosenttia vuonna 2004, 6,1 prosenttia vuonna 2005, 5,5 prosenttia vuonna 2006 ja 5,3 prosenttia vuonna 2007.

Lähde:

Vakausohjelma (VO), komission yksiköiden syksyn 2005 talousennuste (KOM) ja komission yksiköiden laskelmat.